

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.866/2017/10.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Forgách és Kiss Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kiss Elemér ügyvéd)

Az alperes:

alperes neve

Az alperes képviselője:

Dr. Fábián Virág Éva jogtanácsos

A per tárgya:

Kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.903/2016/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 6.P.20.151/2014/55.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.725.000 (egymillió-hétszázhuszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles - külön felhívásra - az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A törökbálinti Tópark beruházás építési területén egyszerre több cég is dolgozott és tárolt nagy értékű munkagépeket, illetve egyéb berendezéseket. A ... 2009 nyarán a beruházás területén tárolta a tulajdonában volt perbeli ... típusú K-4292 szériaszámú lánctalpas kotrógépet. A beruházási területen dolgozott felperes, amely a ... több alkalmazottját is tovább foglalkoztatta, miután ez utóbbi cég a területen befejezte munkáit és elszállította a gépeit. A felperes és a ... között a cégek eszközállományát is érintő elszámolási vita alakult ki. A ... 2009. november 17-én el kívánta szállítani a beruházás területéről a gépeit, amelyet a terület őrzését ellátó cég alkalmazottai megakadályoztak azzal, hogy értesítik a felperes ügyvezetőjét. A ... képviselői kérésére megjelent alperes állományához tartozó körzeti megbízottat, azonban már arról tájékoztatták az őrszolgálat és a ... képviselői, hogy a felperes ügyvezetője úton van feléjük és a vitás kérdést rendezni tudják. Ezt követően a felperes ügyvezetője is rendőri intézkedést kért, és az ennek folytán megjelent alperes állományába tartozó két járőrt a ... képviselői arról tájékoztatták, hogy a saját tulajdonú kotrógépet kívánják elszállítani, melynek alátámasztására a cég iratait mutatták fel. Ezzel szemben a felperes ügyvezetője azt állította, hogy a felperes a ...-tól megvásárolta a kotrógépet és nem járul hozzá, annak elszállításához, melynek alátámasztásra egy részben aláírás és bélyegző nélküli adás-vételi szerződést mutatott fel. Ezt követően a ... képviselői a kotrógépet az alperes állományához tartozó rendőrök jelenlétében elszállították.
- [2] ..., aki 2009 áprilisáig volt ügyvezetője a ..., mint a felperes tulajdonosának feljelentése alapján a Budaörsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya előtt 13010-4728/2009.bü. szám alatt ismeretlen tettséssel szemben jelentős értékre elkövetett lopás büntettének megalapozott gyanúja miatt indult nyomozás.
- [3] A ... 2009. november 20-án kelt adásvételi szerződéssel a perbeli kotrógépet 16.250.000 forint vételárért eladta ..., amely a vételárat megfizette. A ... szemben 2010. augusztus 25-én felszámolási eljárás indult, amelynek eredményeként a cég 2012. szeptember 28-án jogutód nélkül megszűnt.
- [4] A megindult büntetőeljárás során a Budaörsi Rendőrkapitányság a 2010. december 13-án kelt határozatával a perbeli kotrógépet a Be. 151. § (2) bekezdése alapján lefoglalta és a Be. 154. § (1) bekezdése alapján annak megőrzéséről a ... ügyvezetőjét bízta meg.
- [5] A Budaörsi Rendőrkapitányság 2012. február 1-jén kelt határozatával a nyomozást a Be. 109. § (1) bekezdés b) pontja alapján megszüntette figyelemmel arra, hogy a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése és eredmény az eljárás folytatásától sem volt várható.

- [6] A Budaörsi Városi Ügyészség 2011. december 7-én kelt B.6526/2009. számú utasítására a alperes neve Budaörsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya a 2012. január 25-én kelt határozatával a lefoglalást megszüntette és elrendelte a kotrógép kiadását a ... A határozat indokolása szerint a nyomozás adatai alapján nem volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kotrógép elszállításakor annak ki volt a tulajdonosa; a ... által a nyomozás során csatolt adás-vételi szerződés eredetinek tekinthető, annak valódiságát megkérdőjelező adat nem merült fel. Ezért a nyomozóhatóság a Be.155. § (2) és (4) bekezdése alapján a kiadást a lefoglalást elszenvedő ... részére rendelte el.
- [7] A felperes panaszt nyújtott be a lefoglalás megszüntetésével szemben, amelyet a Budaörsi Városi Ügyészség a 2012. március 5-én kelt B.6526/2009/18. számú határozatával elutasított. A határozat indokolása szerint a folyamatban lévő büntetőügyben a rendelkezésre álló adatok alapján a kotrógép tulajdonosának személye kétséget kizáróan nem volt megállapítható, erre tekintettel került a nyomozás megszüntetésre és a Be. 155. § (4) bekezdése alapján a lefoglalt kotrógép ... részére kiadásra. A Budaörsi Városi Ügyészség a 2012. május 2-án kelt B.6526/2009/21. számú határozatával a felperesnek a nyomozást megszüntető határozat ellen bejelentett panaszát elutasította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [8] A felperes keresetében kérte az alperes 17.250.000 forint kára és 2012. március 6-tól járó kamata megfizetésére kötelezését. Kereseti álláspontja szerint az alperes azzal, hogy a tulajdonát képező láncaltalpas kotrógépet a foglalatást követően, annak ellenére adta ki a ... részére, hogy a tulajdonjogát adás-vételi szerződéssel és számlákkal igazolta, kárt okozott. A felperes kárának összecszerűségét elsődlegesen a kotrógép értékében, másodlagosan a 2009. november 17. és a 2012. március 15-e közötti időszakra vonatkozóan a kotrógép használatának hiányából eredő elmaradt haszonban határozta meg.
- [9] Az alperes a kereset elutasítását indítványozta, vitatta a jogalapot és az összecszerűséget. Védekezése szerint a 2012. január 25-én meghozott a kotrógép kiadását elrendelő határozata megfelelt a Be. 155. § (4) bekezdésében foglaltaknak, miután a felperes a tulajdonjogát kétséget kizáró módon igazolni nem tudta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és illeték viseléséről. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság - kijavított - ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és

a felperes által fizetendő kereseti illeték összegét 3.000 forintban állapította meg, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és rendelkezett a másodfokú eljárási költség és illeték viseléséről.

- [11] A jogerős ítélet indokolása szerint a perben a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti felelősség Ptk. 349. § (1) bekezdésében előírt speciális feltételei fennállnak. A Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján az alperes felelősségének megítélése szempontjából alapvetően nem annak volt jelentősége, hogy a felperes által hivatkozott okiratok (számlák, szerződések) alátámasztják-e a ... kötött adás-vételi szerződés létrejöttét és érvényességét, hanem, annak, hogy az alperes 2009. november 17-én tanúsított-e olyan jogellenes magatartást, amellyel okozati összefüggésben a felperesnek a kotrógép értékével egyező összegű kára keletkezett. Az alperes állományába tartozó ... körzeti megbízott tanúvallomása szerint a helyszínen való megjelenésekor a kotrógép elszállítására még nem került sor. A rendőri intézkedést kérő ... jelenlévő képviselője pedig úgy nyilatkozott, hogy a felperes képviselője útban van a telephelyre, így a vitát el fogják tudni egymással rendezni. A Budaörsi Járásbíróság előtt 11.B.585/2014. számon folyamatban volt büntetőügyben a felperes akkori ügyvezetője, ... olyan vallomást tett, mely szerint a második alkalommal intézkedő járőrök, azért nem akadályozták meg a munkagép elszállítását, mert ... olyan adás-vételi szerződéssel kívánta a tulajdonjogát alátámasztani, amit az eladó ... nem írt alá. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem mulasztott azzal, hogy a kotrógép elszállítását nem akadályozta meg.
- [12] A lopás büntettének gyanúja miatt indult nyomozás során beszerzett bizonyítékok alapján nem lehetett egyértelműen állást foglalni abban a kérdésben, hogy a kotrógép 2009. november 17-én kinek a tulajdonát képezte. A lefoglalás megszüntetéséről és a kotrógép kiadásáról rendelkező határozattal szemben benyújtott panaszában a felperes maga is a kotrógépre vonatkozó szerződések közül a későbbi adás-vétel érvénytelenségével érvelve igyekezett tulajdonjogát alátámasztani. A nyomozóhatóságnak azonban nem feladata, hogy a büntetőeljárás keretein belül a tulajdonos kilétét felderítse és a tulajdonos személyével kapcsolatos jogvitát eldöntse. Ilyen vitás helyzetben rendelkezik a Be. 155. § (4) bekezdése akként, hogy a dolgot, annak kell kiadni, akitől lefoglalták. Az alperes e jogszabályi rendelkezésnek megfelelően járt el, magatartása nem volt jogellenes. Ettől függetlenül a másodfokú bíróság kiemelte, hogy a lefoglalás megszüntetésére és a kotrógép meghatározott személy részére történő kiadására a Be. 165. § (1) és (2) bekezdései alapján ügyészi utasításra került sor.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a „bíróság” új eljárás lefolytatására utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat, amely részben iratellenes megállapításokat tartalmaz, részben a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésen alapul. A jogerős ítélet a tanúvallomások figyelmen kívül hagyásával állapította meg, hogy a gép elviteléről az alperes döntött, és a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével nem tulajdonított jelentőséget a tartalmi és formai szempontból egyaránt érvényes adásvételi szerződésnek és a fizetés módjával kapcsolatos okiratoknak, valamint a szerződés létrejöttével kapcsolatos tanúvallomásoknak, továbbá egy tanú vallomása alapján, egyéb bizonyíték hiányában okszerűtlenül állapította meg a szerződési akarat hiányát. Mindezek alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes eljárása nem volt jogsértő. A felperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 126. § (1) bekezdését megsértve elmulasztotta el részére a 2016. február 4-i tárgyalásra szóló idézést megküldeni, amely tárgyaláson a távollétében a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánította és ítéletet hozott. Így súlyos eljárási szabálysértés miatt nem volt módja további bizonyítási indítványait előterjeszteni, további tanúk kihallgatását kérni. A felperes újabb beadványában a felülvizsgálati kérelem további indokolásaként előadta a tulajdonjogának megállapíthatóságára, valamint a bizonyítékok (tanúvallomások) értékelésére vonatkozó érveit.
- [14] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme a bizonyítékok mérlegelését támadja, amelyre a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség, miután a jogerős ítélet által megállapított tényállás iratellenes megállapításokat, illetve logikai ellentmondást nem tartalmaz.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [15] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértés indokait magában a kérelemben kell megjelölni (BH 2009/122.). A Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a Kúria csak a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között – az ott megjelölt jogszabályok körében – vizsgálhatja a jogerős határozat jogszabálysértő voltát (BH 2002/490.). Mindebből következik, hogy a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés jogszabálysértő voltára vonatkozó érvek csak a Pp. 272. § (1) bekezdésében meghatározott határidőben (60 nap) – az elsőfokú határozatot hozó bíróságnál – előterjesztett

felülvizsgálati kérelemben adhatók elő. A felperes jogi képviselője részére a jogerős ítélet 2017. április 13-án - szabályszerűen - kézbesítésre került. Ehhez képest a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő 2017. június 12-én lejárt. A felperes a felülvizsgálati kérelem benyújtását követően az újabb beadványát 2017. június 19-én nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz. A felperesnek a felülvizsgálati kérelem benyújtására nyitva álló határidő elteltét követően benyújtott beadványában a jogszabálysértés alátámasztására előadott, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó és egyéb érvei, miután azokat a határidőben benyújtott felülvizsgálati kérelem nem tartalmazta, nem vehetők figyelembe.

- [16] A felülvizsgálati kérelem alaptalan az alábbiak szerint.
- [17] Megalapozatlanul állította a felperes, hogy el volt zárva az újabb bizonyítási indítványai előterjesztésétől, mert az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalásra idézést nem kapott. Az elsőfokú eljárásban a 2016. február 4-én tartott tárgyaláson - amelyet a folytatólagos tárgyalás megkezdése után az első fokon eljáró bíró is megállapított - a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. Ezt megelőzően az elsőfokú bíróság a 2015. november 26-ára kitűzött és a felek távollétében tartott tárgyalást elhalasztotta és új határnapul 2016. február 4. napján 9 órát tűzte ki, amelyre a távollevő feleket a jegyzőkönyv megküldésével rendelte idézni. A tárgyalási jegyzőkönyvhöz 1. számú mellékletként tartozó hivatalos feljegyzés szerint a jegyzőkönyvet az eljáró bíró kiadni rendelte a felperes és az alperes jogi képviselőinek. Az iratok között elfekvő, tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolt jegyzőkönyv tanúsága szerint a 2015. november 26-ai tárgyalási jegyzőkönyv 2015. november 27-én a felperes jogi képviselője, ... ügyvéd részére elektronikus úton megküldésre került. Ebből következően a 2016. február 4. napján tartott tárgyaláson helyesen állapította meg az eljáró bíró, hogy a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. Ezért a felperes állításával szemben, az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt.
- [18] Érdemben jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes sérelmezett eljárása a kártérítési felelősségét nem alapozza meg. Amint arra a másodfokú bíróság is helyesen rámutatott, a jelen perben nem azt kellett eldönteni, hogy a felperes által hivatkozott bizonyítékok a kotrógép tárgyában a felperessel kötött szerződés érvényességét alátámasztják-e, hanem azt kellett megítélni, hogy az alperes a kártérítési felelősségét megalapozó módon, felróhatóan járt-e el, amikor a kotrógép munkaterületről történt elszállítása során nem intézkedett, illetve a lefoglalás megszüntetésekor a kotrógépet nem a felperesnek adta ki.

- [19] A másodfokú bíróság a per adatai alapján okszerűen jutott - tartalmilag - arra a következtetésre, hogy a munkaterületen megjelent, alperes állományába tartozó rendőrt intézkedési kötelezettség nem terhelte, miután a helyszínen kialakult vitás helyzetben a felperes a tulajdonjogát hitelt érdemlően és egyértelműen igazolni nem tudta.
- [20] A Be. 155. § (2) bekezdése alapján a lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a bűncselekmény elkövetésekor a dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolni tudja. A (3) bekezdés szerint, ha nincs olyan személy, akinek a (2) bekezdés szerint a dolgot ki kell adni és ez az eljárás adataiból sem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, aki a kiadása iránt alaposnak látszó igényt jelentett be. A (4) bekezdés értelmében, ha olyan személy sincs, akinek a (3) bekezdés szerint lehetne a dolgot kiadni, vagy ilyen igény az eljárás adataiból nem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, akitől lefoglalták.
- [21] A fenti rendelkezések értelmében a lefoglalás megszüntetése esetén a dolgot fő szabályként, annak tulajdonviszonyához igazodóan annak kell kiadni, aki a bűncselekmény elkövetésekor a dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolta; ha a tulajdonjog igazolása kétséget kizáró módon nem történik meg, a kiadás jogszabályban előírt sorrendjét követve, a dolgot legvégül annak kell kiadni, akitől a dolgot lefoglalták.
- [22] A perbeli esetben a felperes a büntetőeljárásban a tulajdonjogát kétséget kizáró módon igazolni nem tudta, a kiadás iránti igénye aggályos volt, miután a büntetőeljárás adatai alapján nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a lefoglaláskor a kotrógép - a többszöri adásvételt követően - kinek a tulajdonát képezte. Helytállóan utalt arra a másodfokú bíróság, hogy a büntetőeljárás keretében a nyomozóhatóságnak nem feladata a jogosult kilétének megállapítása. Ezért az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően, a kisegítő szabály alkalmazásával jogszereken járt el az alperes, amikor a Be. 155. § (4) bekezdése alapján a vitás tulajdoni helyzetben a lefoglalt gépet annak adta ki, akitől azt lefoglalták.
- [23] Mindezekre tekintettel, felróható magatartás hiányában jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperest kártérítési felelősség nem terheli. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [24] Ptk. 349. §, 339. §

Be. 155. §

Záró rész

- [25] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogtanácsosi képviselétével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [26] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2018. november 21.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k.
előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bírószági ügyintéző